

ЗЕМЉА ЈЕ СВЕ

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

„ИПАРД програм Републике Србије – уводни део“

ЗЕМЉА ЈЕ СВЕ

Београд,
04. мај 2018

Слободан Живановић,
Сектор за рурални развој

Улога ЈЛС у спровођењу ИПАРД програма

- Шта је урађено до сада (очекивања – реалност)?
- Шта треба да се промени?
- Какве су могућности за позив који је у току?
- Шта треба да се уради за позиве који ће обухватити изградњу објеката?
- Која је улога запослених у ЈЛС који се баве пољопривредом и руралним развојем?
- Припрема апликационог формулара, бизнис плана, прикупљање документације,....

Први и други План позива за спровођење мера ИПАРД Програма (децембар 2017. – фебруар 2018. године)

	Укупан буџет (РСД) (Учешће ЕУ 75%, национално учешће 25%)
Назив мере	
<p><u>Први позив:</u> Мера 1 "Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава (опрема и механизација)</p> <p>25. децембар 2017 – 26. фебруар 2018.</p>	1.000.000.000,00
<p><u>Други позив:</u> Мера 1: Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава (само трактори)</p> <p>04. Јануар 2018 – 26. фебруар 2018.</p>	555.761.895,00
Укупно	1.555.761.895,00

Република Србија

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Трећи План позива за спровођење мера ИПАРД Програма

	Укупан буџет (РСД) (Учешће ЕУ 75%, национално учешће 25%)
Назив мере	Укупно
Трећи позив: Мера 3: Инвестиције у физичку имовину у вези са прерадом и маркетингом пољопривредних производа и производа рибарства (опрема) 27. март 2018. – 28. мај 2018. године	878.498.105,00
Укупно	878.498.105,00

Република Србија

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Четврти и пети план позива за спровођење мера ИПАРД Програма

	Укупан буџет (РСД) (Учешће ЕУ 75%, национално учешће 25%)
Назив мере	
Четврти позви: Мера 1- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава (изградња, опрема, механизација укључујући тракторе) (јун 2018. – август 2018. године)	2.915.976.278,00
Пети позив: Мера 3- Инвестиције у физичку имовину у вези са прерадом и маркетингом пољопривредних производа и производа рибарства (изградња и опрема) (јун 2018. – август 2018. године)	2.675.912.833,00

Процес обраде ИПАРД захтева

Процес за корисника- Од потписивања уговора до подношења захтева за исплату

Лица која остварују право
на ИПАРД подстицаје
МЗ

Право на ИПАРД подстицаје остварује

- предузетници;
- привредна друштва;
- земљорадничке задруге;

- уписани у Регистар пољопривредних газдинстава као комерцијално и налази се у активном статусу;
- регистровани у Агенцији за привредне регистре и има активан статус;
- није покренут поступак стечаја или ликвидације;
- рачуни код пословних банака нису блокирани, као и ако нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева;
- као независан привредни субјекат или заједно са партнерским или повезаним привредним субјектима, има положај малог или средњег привредног субјекта у складу са овим правилником.

Општи и посебни услови за
остваривање права на
одобравање пројекта

и

потребна документација уз
захтев за одобравање пројекта

Општи услови за остваривање права на одобравање пројекта

- Седиште подносиоца захтевајена је на подручју Београдског региона, региона Војводина, региона Шумадије и Западне Србије, региона Јужне и Источне Србије у складу са законом који уређује регионални развој
- Инвестиција се налази на подручју Београдског региона, региона Војводина, региона Шумадије и Западне Србије, региона Јужне и Источне Србије у складу са законом који уређује регионални развој

- Измирене доспеле обавеза по основу јавних прихода
  - Уверење издато од надлежног органа јединица локалне самоуправе према седишту подносиоца захтева
  - Уверење издато од надлежног органа јединица локалне самоуправе према месту инвестиције
  - Уверење издато од стране надлежне пореске управе

- Измирена доспела дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита

- Није предузета ниједна радња везана за реализацију инвестиције пре доношења решења о одобравању пројекта, осим за општи трошак
- Окончан је поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје по претходно одобреном пројекту за сектор
- Инвестиција се односи на прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства датих датих у Прилогу 2 Правилника
- За остваривање права на одобравање пројекта нису вештачки створени услови у циљу остваривања предности супротно ИПАРД програму

- Објекат у сектору млека и меса се не налази на Листи одобрених објеката Генералног директората Европске комисије за безбедност хране (DG SANCO)

➤ Објекат и катастарска парцела који су предмет инвестиције су у власништву или на њима постоји право закупа, односно коришћења

- Извод из катастра непокретности/ препис листа непокретности ако је успостављен нови операт/ препис поседовног листа ако није успостављен нови операт/ извод из земљишних књига у случају да није успостављен катастар непокретности.
- Уговор о закупу или уступању на коришћење закључен са закуподавцем односно уступиоцем:
  - ✓ физичким лицем/јединицом локалне самоуправе/црквом и манастиром, или министарством надлежним за послове пољопривреде
  - ✓ са роком важења од најмање 10 година почев од календарске године у којој се подноси захтев
  - ✓ који је уписан у катастар непокретности као једини терет на предметном земљишту, односно објекту
  - ✓ извод из катастра непокретности за закуподавца, односно уступиоца.

➤ Три прикупљене понуде за инвестиције чија вредност је већа од 10.000 евра, односно једна понуда за инвестиције чија вредност је до 10.000 евра

- важеће на дан подношења захтева
- упоредиве по садржају и по спецификацијама
- у динарској противвредности према месечном курсу Европске централне банке исказаном на шест (6) децимала у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив

➤ За реализоване опште трошкове рачун

- општи трошак јесте издатак за консултантске услуге, студије изводљивости и остале услуге за припрему, прибављање, односно израду документације за остваривање права на одобравање пројеката као и остваривање права на одобравање исплате

Производња енергије из обновљивих извора

- користи се за сопствену потрошњу на газдинству
- пројектована годишња производња енергије не прелази вредност од 120% годишњег просека потрошње укупне топлотне и електричне енергије на газдинству, рачунато за период од претходне три године
  - претходна студија изводљивости или студија оправданости у складу са законом којим се уређује планирање и изградња која садржи анализу просечне потрошње електричне и топлотне енергије у претходне три године на пољопривредном газдинству

➤ Добављач и подносиоц захтева не представљају повезана лица, односно добављачи међусобно не представљају повезана лица

- повезана лица јесу носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој и побочној линији закључно са трећим степеном сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица;

➤ Роба која је предмет набавке потиче из земље која је дата у Прилогу 3 Правилника – Листа прихватљивих земаља, осим када је вредност робе без ПДВ-а испод прага за коришћење конкурентног преговарачког поступка

- праг за коришћење конкурентног преговарачког поступка утврђује се у складу са Council Regulation (ЕЕС) 2913/92 на дан расписивања јавног позива

➤ Економска одрживост подносиоца и пројекта на крају инвестиционог периода

- Сложен пословни план-за инвестиције вредности веће од 50.000 евра- прилог 4 Правилника за меру
- Једноставан пословни план- за инвестиције вредности до 50.000 евра –прилог 5 Правилника за меру
- Елементи и показатељи који се користе за процену економске одрживост подносиоца и пројекта –прилог 6 Правилника

➤ Документа у зависности од врсте инвестиције

- пројекат за грађевинску дозволу и/или идејни пројекат и/или пројекат за извођење у складу са законом којим се уређује планирање и изградња- **изградња**
- грађевинска дозвола, односно решење за извођење радова - **изградња**
- Употребна дозвола у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује озакоњење **објекта-уградња опреме у постојећи објекат**

➤ Остала документа

- Попис покретне и непокретне имовине на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев,
- Попис покретне и непокретне имовине на дан подношења захтева за одобравање пројекта

□ Предузетник, привредно друштво и земљорадничка задруга

- Извод из Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре
- Картица за некретнине, постројења и опрему на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев,
- Картица за некретнине, постројења и опрему на дан подношења захтева за одобравање пројекта.

□ Предузетник

- Биланс успеха за претходну годину у односу на годину у којој се подноси захтев
- Порески биланс – ПБ2 за претходну финансијску годину у односу на годину у којој се подноси захтев

➤ Документа за бодовање и рангирање

- акт о географској ознаци порекла,
- елаборат о енергетској ефикасности
- одобрен акциони план за достизање стандарда Европске уније у сектору млека и меса у складу са националном стратегијом за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла.

Посебни услови за
остваривање права на
одобравање пројекта

Сектор млека

- Дневни капацитет објекта за прераду млека од 3.000 до 100.000 литара.

Сектор меса

- Минимални капацитет клања за: 10 говеда или 50 свиња или 50 оваца или 5.000 јединки живине на дан.
  - документ Управе за ветерину о поседовању ветеринарско- санитарног броја, са податком о капацитету за објекат који је предмет инвестиције, у складу са прописима који уређују област ветеринарства

Понуде

✓ 3 ПОНУДЕ

за инвестиције и опште трошкове
преко 10.000€

✓ 1 ПОНУДА

за инвестиције и опште трошкове до 10.000€

Исти принцип се односи на:

- Инвестиције у физичку имовину
- Опште трошкове

(ЛПТ – листа прихватљивих трошкова-прилог правилника)

Инвестиције у физичку имовину

- Према мери
- Према сектору
- Према типу (изградња, опрема, механизација)

Општи трошкови

- Припрема и прибављање документације за подношење захтева за ИПАРД подстицаје
- Главни пројекат
- Пословни план
- Накнаде за архитекте, инжењере
- Студије о процени утицаја на животну средину
- Студије изводљивости (и друге студије)
- Остале консултантске накнаде

Специфичност општих трошкова

- ОТ не морају нужно бити део захтева
- Једино ОТ могу настати пре подношења захтева
  - ✓ Рачун за реализоване опште трошкове без обзира на износ

Праг 10.000€ се посматра у смислу

- Функционалне целине
- Понуда/е једног добављача

Праг правила за прихватљиве земље порекла:

➤ 100.000€

- Council Regulation (EEC) 2913/92

Вештачко цепање понуда ради избегавања лимита

- 10.000 € – 3 понуде
- 100.000 € - прихавтљиве земље порекла

(Функционала целина и по добављачу)

Позивно писмо за давање понуда

- За изградњу - трошковник без цена
- За опрему –иста спецификација и попис жељене додатне опреме
- Време слања

Понуде морају бити упоредиве по:

- садржају (додатна опрема)
- техничкој спецификацији
- важеће на дан подношења захтева

Износи
подстицаја

Максималан и
укупан износ ИПАРД подстицаја по
програмском периоду ИПАРД програма
(2020):

2.000.000€

- 50% од вредности прихватљивих трошкова инвестиције
- додатних 10% за инвестиције у области управљања отпадом и отпадним водама

Оквир подстицаја

M3

- 10.000€ до 2.000.000€ - млеко
- 10.000€ до 1.000.000€ - месо
- 10.000€ до 1.000.000€ - воћа и поврће

Максимални износ општих трошкова одређује се према:

- ИПАРД програму (Правилник МЗ)
- Методологији за изачун прихватљивости ОТ – акредитована интерна процедура

ИПАРД програм о ОТ

(Правилници МЗ):

- Укупан износ свих прихватљивих општих трошкова не може бити већи од 12% вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције

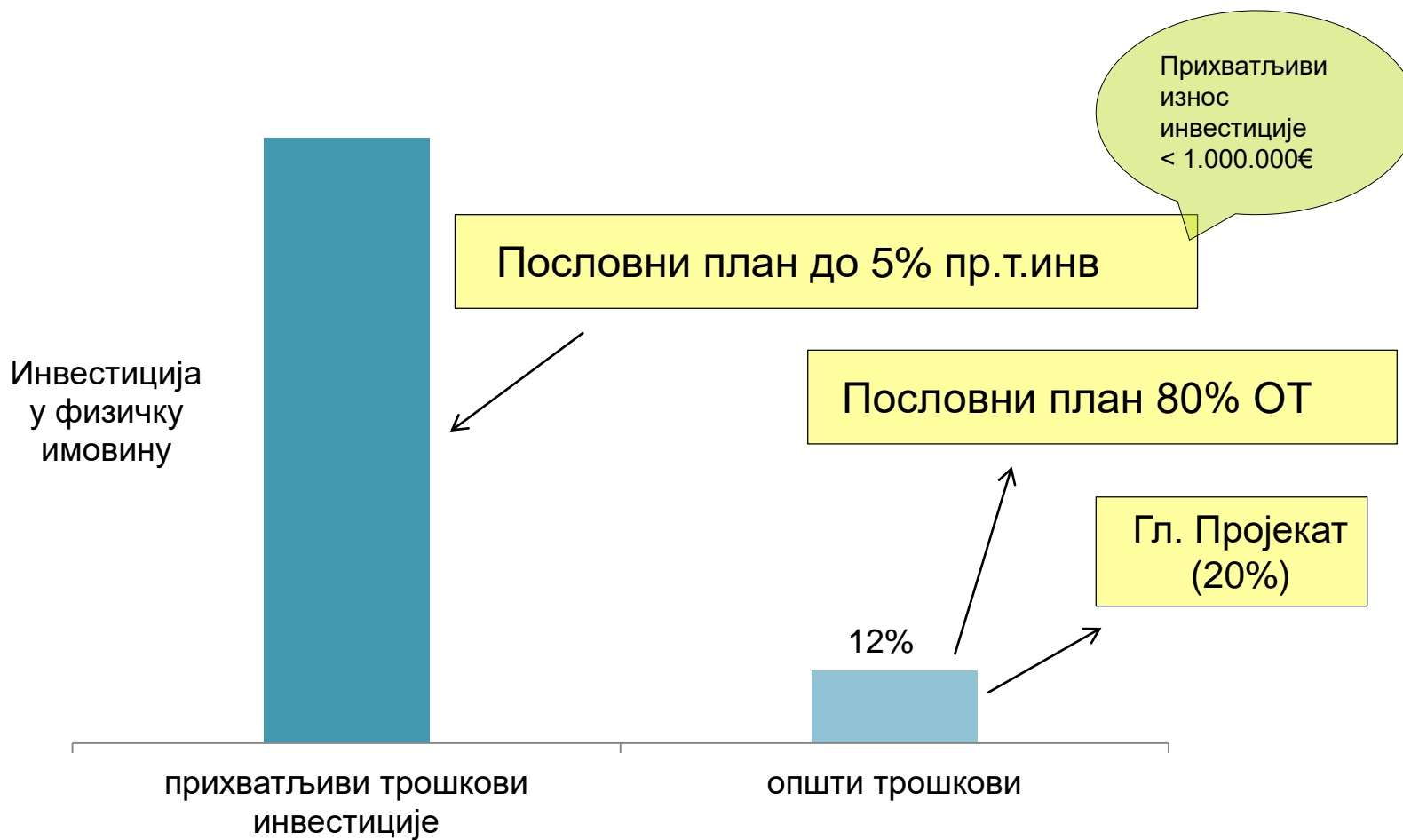

ИПАРД програм о ОТ за пословни план (Правилници МЗ):

- До 3% прихватљивих трошкова предметне инвестиције > 3.000.000,00€
- До 4% прихватљивих трошкова предметне инвестиције > 1.000.000,00€ - < 3.000.000,00€
- До 5% прихватљивих трошкова < 1.000.000,00€

Максимални износ општих трошкова

Провера прихватљивости доњег
лимита за износ инвестиције:

- Према најнеповољнијем сценарију

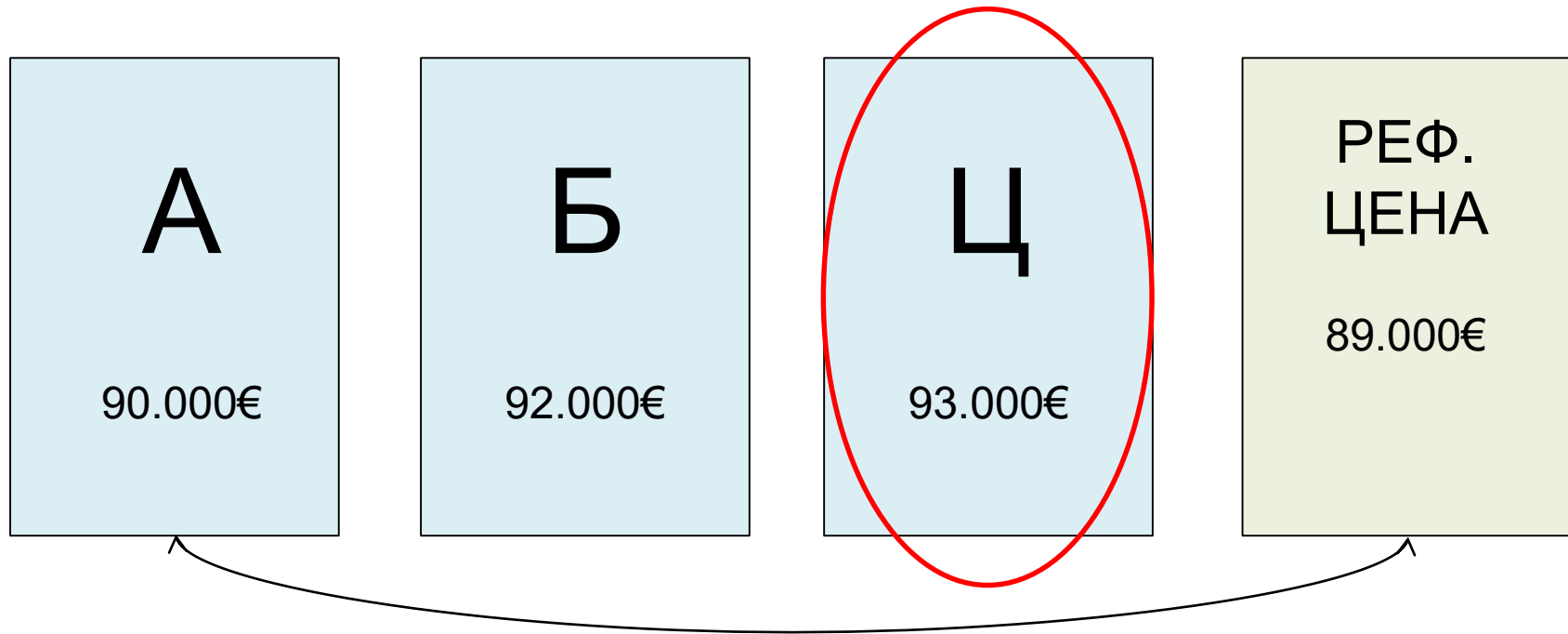
Варијабиле и корекције основице

- Неприхватљиви трошкови (чл. 11 Правилника)
- Одобрени износ за опште трошкове (зависе од износа и типа инвестиције, типа подносиоца)
- Одобрени износ инвестиције у физичку ИМОВИНУ - према референтној цени

РЕФЕРЕНТАН ЦЕНА - ИЗАБРАНА ПОНУДА - ОДОБРЕНА ПОНУДА –
ОДОБРЕНИ ИЗНОС

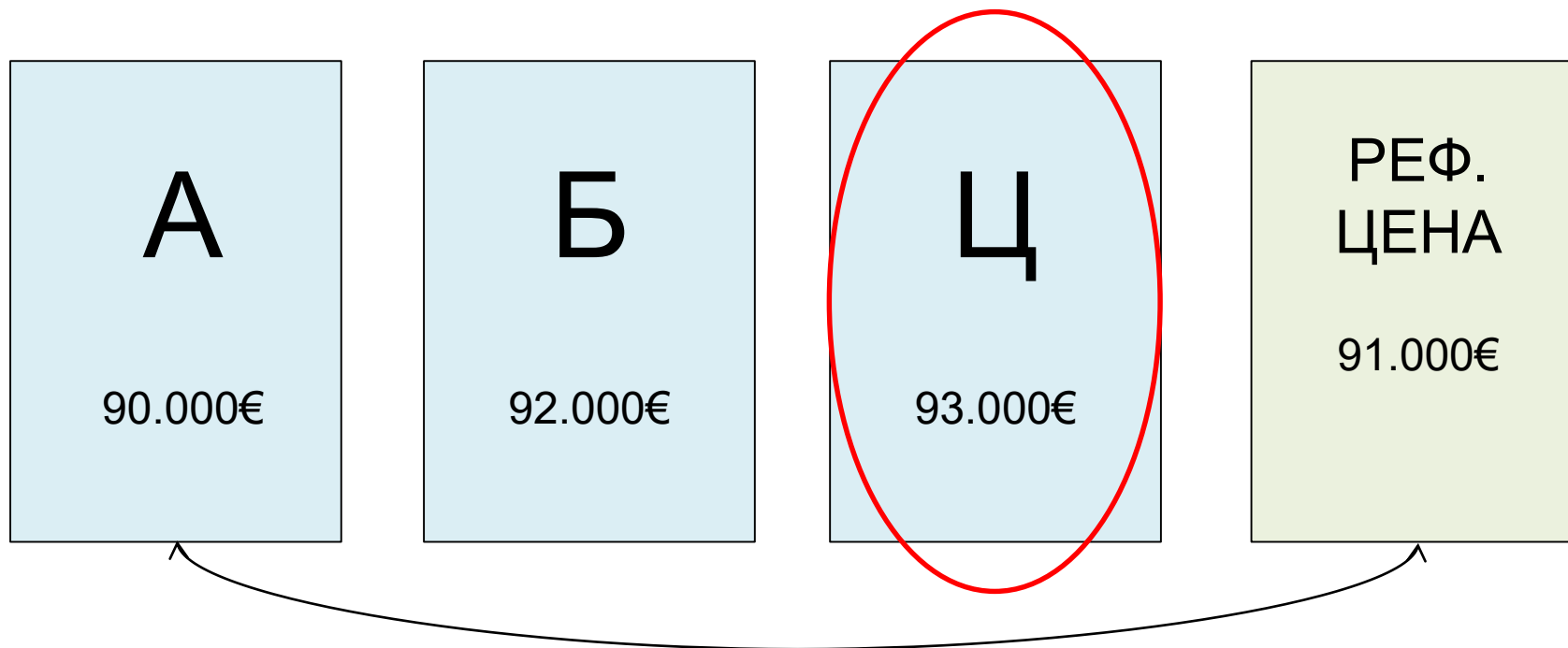
СЛУЧАЈ 1 – реф.цена нижа од најниже понуде

- ✓ ОДАБРАНА ПОНУДА - Ц
- ✓ ОДОБРЕНА ПОНУДА - Ц
- ✓ ОДОБРЕН ИЗНОС - 89.000 (ИЗНОС РЕФЕРЕНТНЕ ЦЕНЕ)

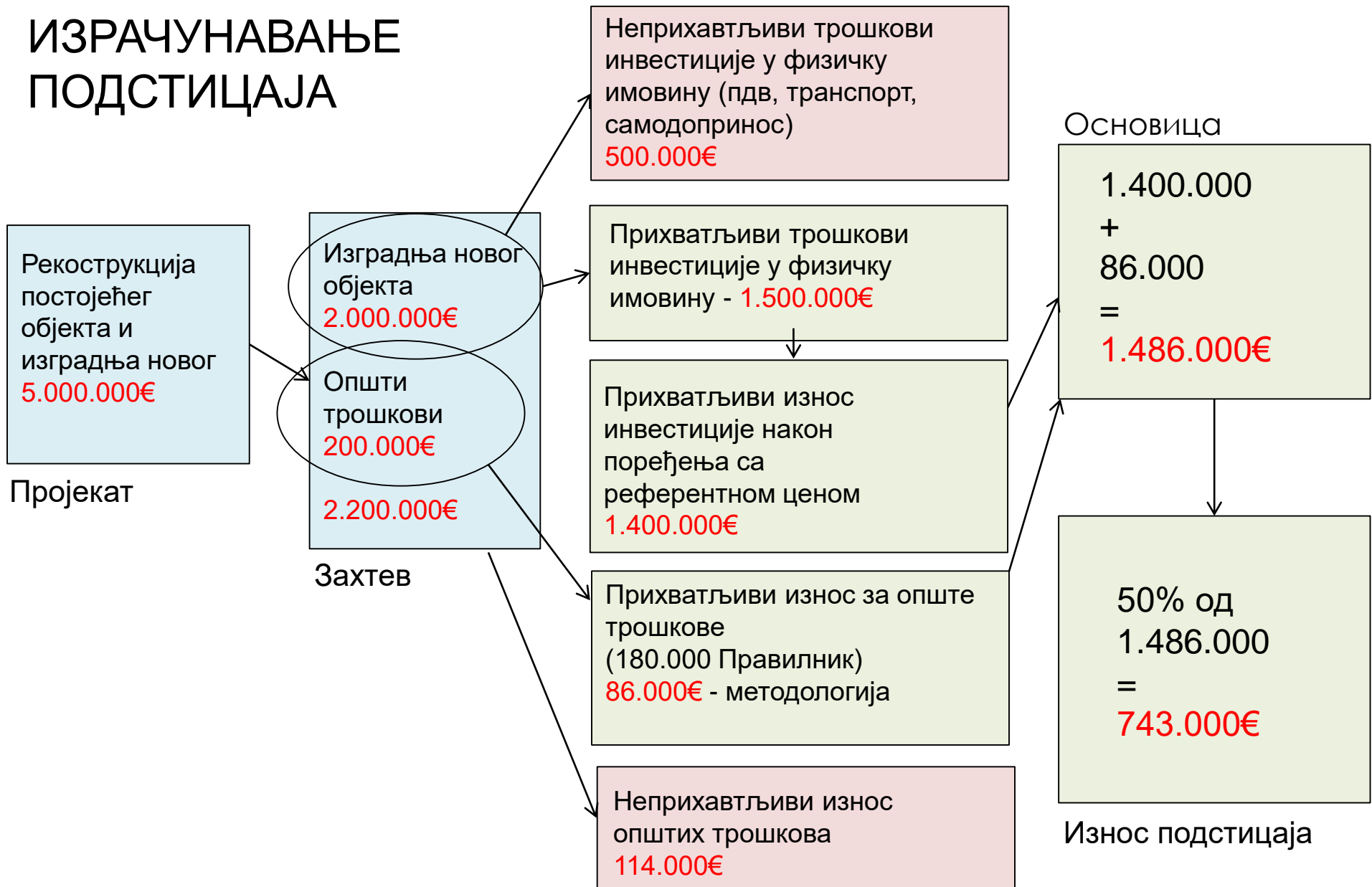
РЕФЕРЕНТАН ЦЕНА - ИЗАБРАНА ПОНУДА - ОДОБРЕНА ПОНУДА –
ОДОБРЕНИ ИЗНОС
СЛУЧАЈ 2 – најнижа понуда нижа од реф.цене

- ✓ ОДАБРАНА ПОНУДА - Ц
- ✓ ОДОБРЕНА ПОНУДА - Ц
- ✓ ОДОБРЕН ИЗНОС – 90.000 (ИЗНОС НАЈНИЖЕ ПОНУДЕ)

ИЗРАЧУНАВАЊЕ ПОДСТИЦАЈА

Бодовање и рангирање

Када се спроводи рангирање?

- У зависности од расположивог буџета и броја поднетих захтева

Како се спроводи рангирање?

- На основу броја бодова
- Времена подношења (датум и сат)
- Комисија

- Са 20 бодова бодују се захтеви за одобравање пројекта ако је:
  - место инвестиције у подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди;
  - подносилац захтева сертифицирован за органску производњу ,односно ако је овлашћени корисник ознаке географског порекла
    - ✓ сертификат о органској производњи
    - ✓ акт о географској ознаци порекла
  - инв. усмерене ка заштити животне средине или управљ.отпадом ;

- целокупна инвестиција је усмерене ка достизању ЕУ стандарда;
  - ✓ одобрен акциони план за достизање стандарда Европске уније у сектору млека и меса у складу са националном стратегијом за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла
- Инвестиција је усмерене ка побољшању енергетске ефикасности
  - ✓ елаборат о енергетској ефикасности

Обавезе корисника

Како и када се информише о обавезама које мора да испуни?

- даје тачне и потпуне податкедокументацију везану за остваривање права на ИПАРД подстицаје;
- инвестицију реализује у складу са посебним прописима којима се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје;
- изврши обележавање инвестиције у складу са посебним прописима којима се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје;

- омогући приступ инвестицији и документацији која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје овлашћеним представницима Министарства, министарства надлежног за послове финансија, Канцеларије за ревизију система управљања средствима Европске уније, Европске комисије, Европског ревизорског суда и Европске канцеларије за борбу против корупције;
- наменски користи, не отуђи, нити омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана исплате;

- чува документацију која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје, у периоду од пет година од дана исплате;
- врати неосновано исплаћена средства у складу са законом и посебним прописима којима се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје.

Дефиниција МАЛИХ И СРЕДЊИХ привредних субјеката

➤ Привредни субјекат

- правно лице или предузетник, независно од правног облика и начина финансирања, које обавља делатност производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, изузев привредног субјекта који је у поступку приватизације

Разврставање привредних субјеката

Величина привредног субјекта	Број запослених	Годишњи промет	и/или	Укупни коишњи биланс
Средњи	< 250	≤ 50 милиона ЕУР		≤ 43 милиона ЕУР
Мали	< 50	≤ 10 милионс ЕУР		≤ 10 милиона ЕУР
Микро	< 10	≤ 2 милина ЕУР		≤ 2 милиона ЕУР

- ✓ Велики привредни субјекат је привредни субјект који није средњи или мали привредни субјекат у складу са овим правилником

- Подаци се односе на последње одобрено рачуноводствено раздобље и израчунавају се на годишњој основи.
- Ако је привредни субјекат на дан закључивања пословних књига премашио број запослених или финансијске границе или пао испод тог броја, односно границе, он стиче или губи положај малог или средњег привредног субјекта само ако се то понови у току два узастопна рачуноводствена раздобља

➤ Референтно раздобље

Привредн и субјект	Н (референтна година)	Н-1	Н-2	Статус МСП-а
1.	МСПС	Није МСПС	Није МСПС	Није МСПС
2.	МСПС	МСПС	Није МСПС	МСПС
3.	МСПС	МСПС	МСПС	МСПС
4.	МСПС	Није МСПС	МСПС	МСПС
5.	Није МСПС	МСПС	МСПС	МСПС
6.	Није МСПС	Није МСПС	МСПС	Није МСПС
7.	Није МСПС	МСПС	Није МСПС	Није МСПС
8.	Није МСПС	Није МСПС	Није МСПС	Није МСПС

Н-последње одобрено рачуноводствено раздобље

Повезаност са другим привредним субјектима

➤ Независни привредни субјекти

- Није партнерски или повезани привредни субјект,
- Има мање од 25% власништва/гласачких права у другом привредном субјекту
- Може имати више чланова са уделом мањим од 25% ако чланови нису повезани
- Искључиво сопствени финансијаки показатељи и број запослених

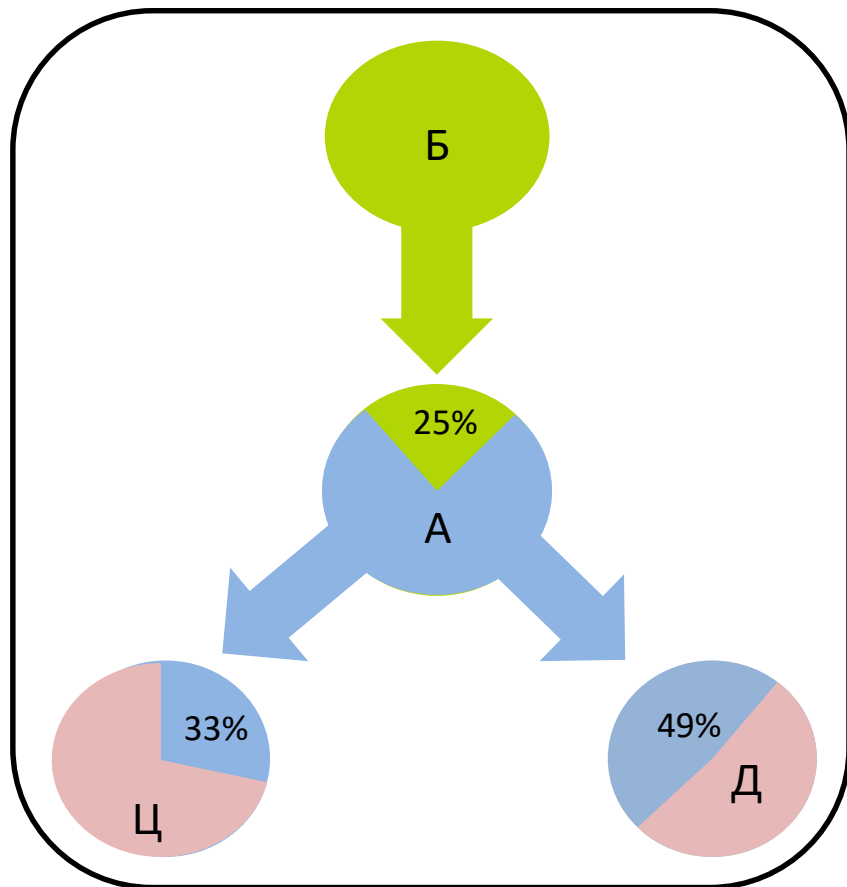

➤ Партнерски привредни субјекти

- Има 25% или више капитала или гласачких права у другом привредном субјекту, и обрнуто
- Капитал или гласачка права не прелазе 50%
- При израчунавању укључују се податци свих партнерских привредних субјеката
- Додавање је сразмерно проценту удела у капиталу или гласачким правима, у зависности шта је веће.

➤ Партнерски привредни субјекти

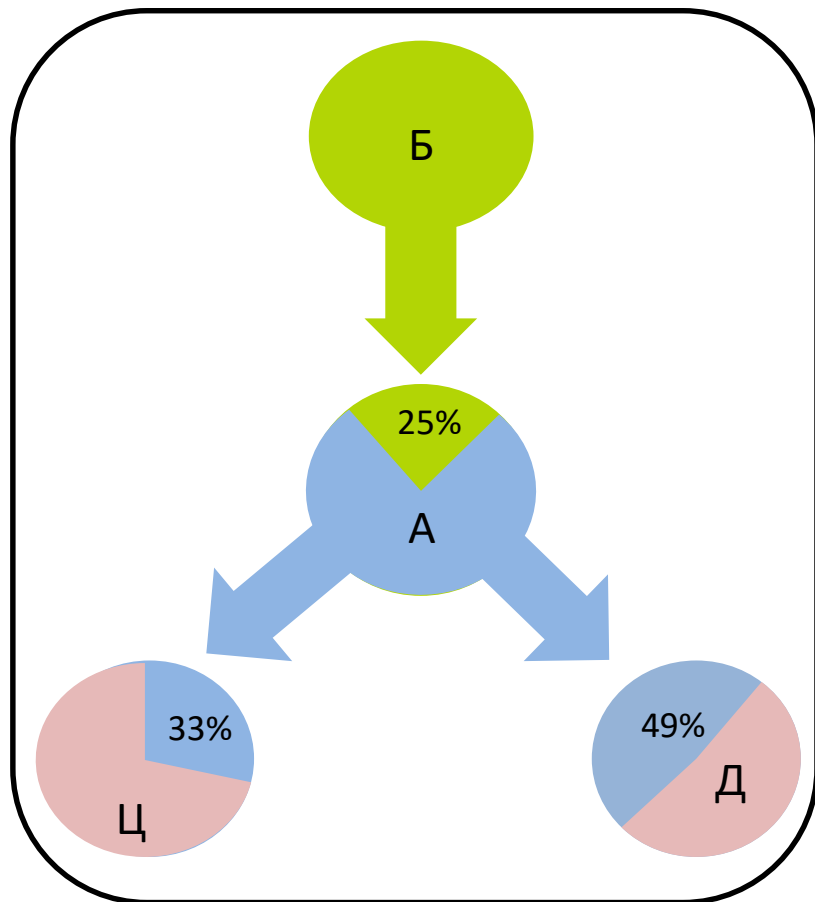
$$\Sigma = 100\% \text{ А} + 25\% \text{ Б} + 33\% \text{ Ц} + 49\% \text{ Д}$$

**Шта са партнерским
привредним субјектом
мог партнера?**

➤ Партнерски привредни субјекти

$$\Sigma = 100\% \text{ A} + 25\% \text{ B} + 33\% \text{ C} + 49\% \text{ D}$$

Подаци о привредним субјектима се прибављају само за partnere који се налазе непосредно (на нижем и вишем нивоу) од вас

➤ Повезани привредни субјекти

- Један привредни субјект има 50 % или више капитала или гласачких права у другом привредном субјекту, и обрнуто
- један привредни субјект има право да именује или разреши већину чланова управе или надзорног одбора у другом привредном субјекту
- један привредни субјект има доминантан утицај у другом привредном субјекту на основу уговора закљученог с тим другим привредним субјектом или одредбе у статуту тог другог привредног субјекта;

- један привредни субјект, који је акционар или члан у другом привредном субјекту, самостално контролише, на основу договора са осталим акционарима или члановима у том другом привредном субјекту, већину гласачких права акционара или чланова у том другом привредном субјекту
  - При израчунавању укључују се 100% податци свих повезаних привредних субјеката (изузев ако ти подаци нису већ укључени у консолидовани финансијски извештај.)
- и
- сразмерни подаци привредних субјеката који су партнер повезаног привредног субјекта (изузев ако ти подаци нису већ укључени у консолидовани финансијски извештај.)

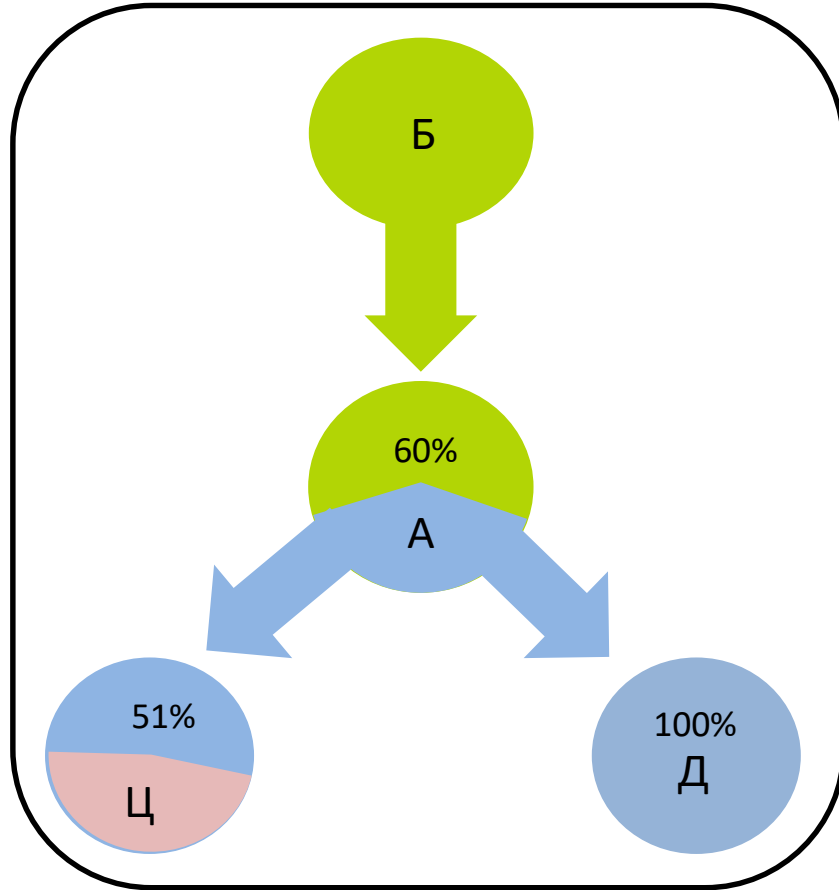

МОЈ ПОВЕЗАНИ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТ ЈЕ ПОВЕЗАН СА ДРУГИМ ПРИВРЕДНИМ СУБЈЕКТИМА ?

Ако је ваш повезани привредни субјект повезан са другим привредним субјектима, Вашем привредном субјекту се додају подаци свих привредних субјеката који су повезани до краја ланца, независно колико их има.

МОЈ ПАРТНЕРСКИ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТ ЈЕ У ПОВЕЗАНОМ ОДНОСУ СА ДРУГИМ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТИМА ?

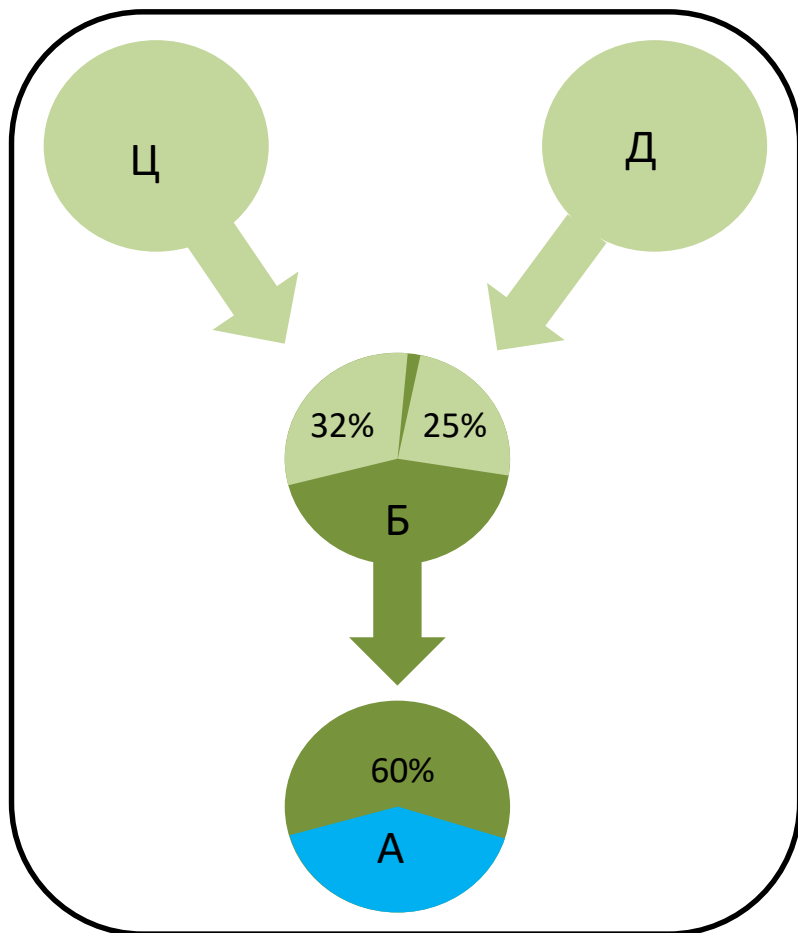
У овом случају подаци повезаног привредног субјекта морају бити урачунати у податке вашег партнера.

$$\Sigma = 100\% \text{ A} + 100\% \text{ B} + 100\% \text{ Ц} + 100\% \text{ Д}$$

➤ ПРИМЕРЫ

Б – А **ПОВЕЗАНИ**

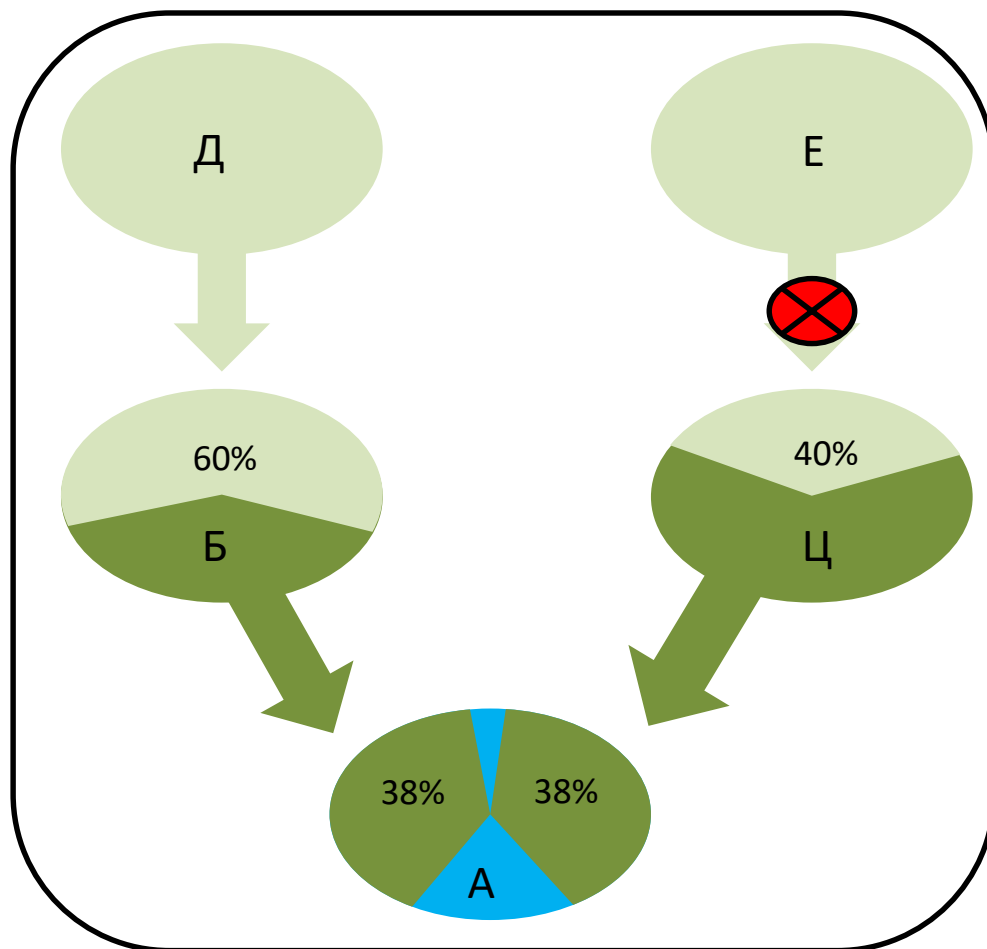
Б – Ц ПАРТНЕРИ

Б – Д ПАРТНЕРИ

$$\Sigma = 100\% \text{ А} + 100\% \text{ Б} + 32\% \text{ Ц} + 25\% \text{ Д}$$

➤ ПРИМЕРИ

А – Б ПАРТНЕРИ

А – Ц ПАРТНЕРИ

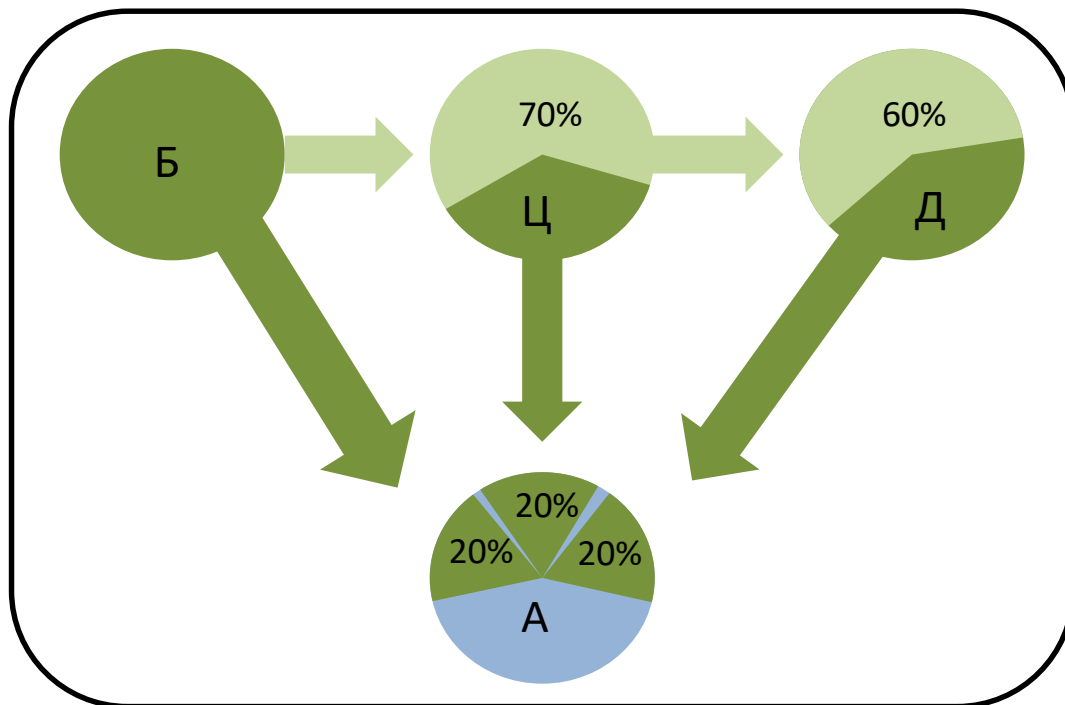
Б – Д **ПОВЕЗАНИ**

Ц – Е ПАРТНЕРИ

$$\Sigma = 100\% \text{ А} + 38\% (\text{Б} + \text{Д}) + 38\% \text{ Ц}$$

➤ ПРИМЕРИ

Б – Ц **ПОВЕЗАНИ**

Б – Д **ПОВЕЗАНИ**

Ц – Д **ПОВЕЗАНИ**

$$\Sigma = 100\% \text{ А} + 100\% \text{ Б} + 100\% \text{ Ц} + 100\% \text{ Д}$$

ЕКОНОМСКА ОДРЖИВОСТ
ПОДНОСИОЦА И ПРОЈЕКТА
НА КРАЈУ ИНВЕСТИЦИОНОГ
ПЕРИОДА

➤ Економска одрживост подносиоца и пројекта на крају инвестиционог периода

- Сложен пословни план-за инвестиције вредности веће од 50.000 евра- прилог 4 Правилника за меру
- Једноставан пословни план- за инвестиције вредности до 50.000 евра –прилог 5 Правилника за меру

➤ Пословни план као интерни документ

- Пре почетка реализације идеје, оценити све релевантне аспекте пословања, утврдити исплативост идеје и проценити ризик. На тај начин грешке се праве на папиру, а не на тржишту.
- Реалан пословни план – основ доброг пословања и опстанка

➤ Елементи пословног плана

- Резиме
- Општи податци о подносиоцу и пројекту
- Производни капацитети и технологија производње
- Запослени
- Задовољавање стандарда
- Локација и дистрибуција
- Економско финансијска анализа
- Економска оцена пројекта

➤ Критеријуми и показатељи који се користе за процену економске одрживости подносиоца

☐ израчунавају се у репрезентативној години

☐ једноставан пословни план

- кумулатив новчаног тока мора да буде позитиван
- однос прихода и расхода не сме бити мањи од 1

□ СЛОЖЕН ПОСЛОВНИ ПЛАН

- коефицијент текуће ликвидности (краткотрајна имовина/краткорочне обавезе) не сме бити мањи од 0,9;
- – односа прихода и расхода (укупни приходи/укупни расходи) не сме бити мањи од 1;
- – односа обавеза и капитала ((укупне обавезе (краткорочне обавезе + дугорочне обавезе))/(капитал и резерве)) не сме бити већи од 4.

Хвала

на пажњи